

Mateřská škola Pohádka, Hranice, příspěvková organizace,

Palackého 1542, 753 01 Hranice

Č.j. MŠ 292/23
Hranice 21.8.2023

Školní vzdělávací program

2023 - 2025

„Pojďte s námi do Pohádky“

.....
Mgr. Lenka Němčáková
ředitelka mateřské školy

Obsah :

1. Identifikační údaje o mateřské škole
2. Obecná charakteristika mateřské školy
3. Podmínky předškolního vzdělávání
4. Organizace vzdělávání
5. Charakteristika vzdělávacího programu
6. Vzdělávací obsah
7. Evaluační systém
8. Přílohy:
 - Školní řád
 - Směrnice k úhradě úplaty za předškolní vzdělávání
 - Směrnice – kritéria přijímání dětí do MŠ
 - Pravidla soužití
 - Desatero pro rodiče dětí předškolního věku
 - Pracovní náplně zaměstnanců
 - Rozvržení pracovní doby zaměstnanců
 - Vzdělávání pedagogických pracovníků – plán DVPP
 - Pedagogické a provozní porady
 - Plán kontrolní a řídicí činnosti ředitelky MŠ
 - Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků
 - Poplachové směrnice, směrnice PO
 - Směrnice BOZP
 - Program primární prevence rizikového chování u dětí MŠ
 - Okruh pro vycházky dětí do okolí MŠ

Platnost dokumentu od 1.9.2023

Zpracovala ředitelka a pedagogická rada MŠ Pohádka.

ŠVP projednán na pedagogické poradě dne 22.6.2023

1. Identifikační údaje o mateřské škole

Základní údaje

Mateřská škola Pohádka, příspěvková organizace, samostatný právní subjekt

Zřizovatel školy: Město Hranice
Městský úřad Hranice, Pernštejnské nám. 1, 753 37 Hranice

IČO 49558633
IZO 600145522

Ředitelka školy : Mgr. Lenka Němčáková

Adresa : Mateřská škola Pohádka
Palackého 1542
753 01 Hranice

Telefon : 581 602 420
Mobil: 774 947 788

E-mail: ms.hromuvka@seznam.cz

Webové stránky: www.mspohadka.webnode.cz

Zpracovatelé ŠVP: učitelky, ředitelka Mateřské školy Pohádka

Náš motivační projekt pro školní roky 2023-25 se nazývá

„Pojďte s námi do Pohádky“

2. Obecná charakteristika mateřské školy

Mateřská škola Pohádka se nachází na okraji sídliště Hromůvka.

Budova MŠ je jednopodlažní, s venkovními terasami. Čtyři třídy mají prostorné herny a třídy, šatny pro děti, prostory k ukládání pomůcek, lehátek, přípravný jídelna, sociální zařízení. Mateřská škola má místnosti kanceláří a skladů. Součástí mateřské školy je školní jídelna. V budově je plynová kotelna.

Mateřská škola má kolem budovy celoročně využívanou rozlehlou zahradu se stromy a keři vybavenou čtyřmi pískovišti, dřevěnými prolézačkami, skluzavkami, pružinovými houpačkami a odpočinkovým posezením. V zahradě máme dva zastřešené altány pro vzdělávání dětí venku. Velkou výhodou školky je členitost zahrady s terénními nerovnostmi, které dětem přirozeně nabízí možnosti aktivního pohybu a her, jež rozvíjí fyzickou kondici, obratnost, sílu a vytrvalost. V horkém počasí využíváme vodní mlhoviště k radosti a otužování dětí

3. Podmínky předškolního vzdělávání

a) Věcné podmínky

Mateřská škola je vybavena starším i novějším standardním nábytkem, který stále postupně obnovujeme. Všechny třídy mají stoly a židličky odpovídající novým hygienickým požadavkům. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a estetické.

Škola má bezbariérový přístup do třídy Sluníčka a Včeličky v prvním podlaží.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku, je průběžně doplňováno a obnovováno, učitelky využívají všech pomůcek k plnění školního vzdělávacího programu. Většina hraček, učebních pomůcek a dalších doplňků je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň uklízet na jim určené místo.

Prostory mateřské školy jsou vyzdobeny dětskými pracemi a výrobky, prostředí je esteticky dotvářeno učitelkami.

Budova mateřské školy je obklopena školní zahradou, pro činnosti dětí venku využíváme také venkovní terasy. Zahrada je vybavena tak, aby umožňovala dětem rozmanité pohybové a další aktivity. Postupně vybavení zahrady doplňujeme a obnovujeme. Jsou prováděny pravidelné technické kontroly těchto zařízení.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

b) Živospráva

Živospráva dětí v mateřské škole je plně vyhovující, dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle předpisů. Je zachována vhodná skladba jídelníčků, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin, především pitné vody, každé dítě má vlastní plastovou lahev s označením. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány předepsané intervaly. Dítě má právo sníst na kolik má chuť. Nenutíme násilně děti do žádného jídla, motivujeme děti k ochutnání neznámého pokrmu. Na nástěnce u hlavního vchodu do budovy, na webových stránkách jsou pravidelně vystaveny aktuální jídelníčky, podle přání dětí a rodičů zveřejňujeme recepty. Dětem s dietologickými požadavky je dietní strava dovážena ze speciální školní jídelny.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizace činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, aby mohli rodiče přivádět děti podle svých možností, aby bylo možné reagovat na neplánované události v životě MŠ.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku podle počasí, program činností je přizpůsobován kvalitě ovzduší. Děti mají dostatek volného pobytu nejen na zahradě, ale i v interiéru MŠ, učitelky se zpravidla dvě a půl hodiny denně ve směnách časově překrývají. Sezonně je zajišťováno otužování vodou sprchováním a využíváním mlhoviště v horkých dnech.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí, dětem je nabízen program ke zkrácení odpočinku. Děti s nižší potřebou spánku pouze krátce odpočívají.

Učitelky se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

c) Psychosociální podmínky

Psychosociální podmínky jsou plně vyhovující, děti i dospělí se cítí v prostředí MŠ příjemně, spokojeně, jistě a bezpečně. Nově přichozí dítě má možnost se postupně adaptovat na nové prostředí, kolektiv dětí, pečující dospělé osoby i vzniklé neznámé situace.

Učitelky respektují potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Nenásilně a citlivě navozují situace klidu, pohody a relaxace. Děti nejsou neurotizovány spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád a bezpečnost.

Děti se učí pravidlům soužití, která pomáhají spoluvytvářet, dostává se jim jasných, přiměřeně jejich věku srozumitelných pokynů. Pedagogický styl, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se empatickou a naslouchající komunikací učitelky a ostatního personálu s dětmi. Zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje je vyloučeno, tak jako podporování nezdravé soutěživosti dětí. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dětí.

Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Učitelka se vyhýbá negativním slovním komentářům, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy, výkony a pokroky dítěte, převažuje pozitivní hodnocení a pochvala.

Učitelky se programově věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

Sociální prostředí charakterizuje společná snaha o podporu sebedůvěry, vzájemné důvěry, komunikace a spolupráce, duševní odolnosti a pohody všech zúčastněných.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra a tolerance, zdvořilost, ohleduplnost, solidarita a vzájemná podpora a pomoc. Dospělí se chovají spolehlivě.

d) Organizace

Uspořádání dne je dostatečně pružné, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby. Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně preventivní pohybové aktivity. Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání, aby nacházely potřebné zázemí, klid a soukromí.

Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuální přístup učitelky, aby se dítě co nejdříve adaptovalo.

Děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit anebo se k ní později vrátit. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby se děti zapojovaly do organizace činností a pracovaly svým tempem. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost se realizovat ve velkých i malých skupinách.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám dětí. Jsou vytvářeny vhodné podmínky pro plnění motivačních celků v každé třídě. Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídách, spojování tříd je maximálně omezeno.

V naší mateřské škole podporujeme integraci dětí se speciálními potřebami, podle možností zařazujeme takové děti do běžné třídy MŠ. Věnujeme zvýšenou pozornost dětem nadaným a prohlubujeme talent a osobní zájmy dětí v různých oblastech.

e) Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků mateřské školy jsou jasně vymezeny a stanoveny. Vytváříme funkční informační systém, a to jak uvnitř MŠ, tak navenek – ve spolupráci s ostatními mateřskými školami Města Hranice a s pracovníky městského úřadu.

Zákonní zástupci dětí jsou o dění ve škole informováni učitelkami jednotlivých tříd, aktuálními plakáty na nástěnkách v šatnách dětí, na centrální nástěnce u hlavního vchodu, vystavením informací

na vstupních dveřích, zveřejněním informací na webových stránkách mateřské školy, informacemi napsanými v aplikaci Twigsee.

Ředitelka zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního vzdělávacího programu. Ředitelka vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, podporuje jejich vzájemnou spolupráci – pedagogický sbor pracuje jako tým. Zveme ke spolupráci také rodiče a zákonné zástupce dětí.

Plánování je funkční a opírá se o předchozí analýzu, využívá zpětné vazby.

Ředitelka vypracovává ŠVP ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu MŠ a jsou užitečné. Z výsledků budou vyhodnocovány závěry pro další práci.

f) Personální a pedagogické zajištění

Všichni pedagogové mají potřebnou odbornou kvalifikaci a pracují na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Sebevzdělávají se a ke svému vzdělávání přistupují aktivně. Ředitelka podporuje a sleduje další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání.

Pracovní doba učitelek je organizována tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče. Učitelky a ostatní zaměstnanci budou jednat a chovat se tak, aby byli vždy na profesionální úrovni v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

V rámci integrace dětí se speciálními potřebami pracují v mateřské škole asistenti pedagoga, kteří se individuálně dětem věnují, zapojují je do skupinových činností a her. Podílí se společně s učitelkou na realizaci individuálního vzdělávacího plánu, který je přizpůsoben konkrétním potřebám a vzdělávacím možnostem dítěte. Učitelka a asistent pedagoga velmi úzce spolupracují navzájem a s rodiči a odbornými pracovníky.

Specializovaná péče, jako je logopedie či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ke kterým pedagogický pracovník sám není dostatečně kompetentní, jsou zajištěny ve spolupráci s příslušnými odborníky – speciální pedagog, psycholog, logoped, pediatr aj.

Pedagogičtí pracovníci: 8 kvalifikovaných učitelek, 3 asistenti pedagoga

Provozní zaměstnanci: školnice, uklízečka, vedoucí školní jídelny, 2 kuchařky, účetní

g) Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogickými pracovníky a zákonnými zástupci vzdělávaných dětí by měla panovat oboustranná důvěra a otevřenost, respekt a ochota spolupracovat – spolupráce funguje na základě partnerství.

Učitelé mají snahu vyhovět konkrétním potřebám jednotlivých dětí, respektive rodin. Rodiče mají možnost se podílet na dění v MŠ, účastnit se různých programů a akcí pořádaných školou. Budou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v MŠ děje prostřednictvím učitelek, letáčků a písemných informací na nástěnkách v jednotlivých šatnách, zveřejněním na webových stránkách Mateřské školy Pohádka, aktuálním informováním přes aplikaci Twigsee v jednotlivých třídách nebo individuálně informacemi určenými skupinkám, jednotlivcům.

Učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při výchově a vzdělávání dítěte.

Pedagogičtí pracovníci chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi, nezasahují do života a soukromí rodiny a neposkytují nevyžádané rady.

MŠ podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě – nabízí poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

h) Ostatní partneři

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, se základními školami, základní uměleckou školou, Domem dětí a mládeže Hranice, Domovem seniorů Hranice. Dále s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí, s Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálně pedagogickým centrem Olomouckého kraje, pracovištěm v Hranicích.

V rámci integrace dětí se speciálními potřebami spolupracuje mateřská škola s týmy odborníků jednotlivých speciálních školských zařízení, s lékaři, pediatry, psychology, speciálními pedagogy vždy podle specifickým požadavků na vzdělávání jednotlivého dítěte, s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Hranicích, se speciálními pedagogickými centry.

Dalšími partnery mateřské školy jsou kulturní zařízení: městské kulturní zařízení, agentury, galerie, knihovna. Spolupracujeme se sportovními subjekty – provozovateli sportovních zařízení, dopravního hřiště a dalšími.

i) Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje mateřská škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení.

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je – stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají – vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpůrná opatření.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení předškolního vzdělávání všech dětí vymezuje RVP PV. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí dané mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP (Individuální vzdělávací plán). PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení školského poradenského zařízení.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

Vypracování, realizace a vyhodnocování IVP na základě doporučení ŠPZ provádí učitelky ve třídě, kde se dítě vzdělává, spolupracují přitom s ředitelkou školy, asistentem pedagoga a rodiči dítěte.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Učitelky zajišťují tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí, vzdělávají se v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit): uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání, realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí, osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení, spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství; snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy; přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

j) Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

V předškolním věku dítě prochází obdobím nerovnoměrného a skokového vývoje, mnohdy je těžké odlišit při identifikaci nadání dítěte od akcelerovaného vývoje v určité oblasti. Dítě, které vykazuje známky nadání, musí být dále podporováno.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Mateřská škola je povinna zajistit realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

k) Podmínky pro vzdělávání dětí mladších tří let

Mateřská škola vytváří podmínky pro vzdělávání dětí mladších tří let s respektováním specifiky práce s dětmi této věkové kategorie.

Učitelky přizpůsobují prostředí se splněním podmínek legislativy při přijetí dětí dvou až tříletých, respektují jejich potřeby a vývojovou úroveň.

Průběžně obnovujeme a nakupujeme pomůcky, hry a hračky vhodné pro tuto věkovou skupinu.

4. Organizace vzdělávání

Vnitřní uspořádání školy

V mateřské škole máme čtyři třídy s věkově smíšenými skupinami dětí

Celkový počet dětí v MŠ je 93, maximální počet dětí ve třídách je omezen prostorem, ve větších třídách je maximum 26 dětí, ve třídě menší 15 dětí.

Třídy mají názvy:

Sluníčka, Berušky, Kuřátka, Včeličky

Uspořádání dne je součástí třídní dokumentace, tak jako třídní knihy a třídní vzdělávací programy. Záznamy provádíme v evidenci denní docházky dětí do mateřské školy, do evidenčních listů dětí, osobních záznamů jednotlivých dětí.

S nastavením provozní doby školy v ranních a pozdějších odpoledních hodinách si děti hrají ve třídách podle rozvržení přímé pedagogické práce učitelek, děti tedy nemusí být ve „své“ třídě, informace dáváme na kartičkách u vstupu do mateřské školy.

Pravidelně se opakující činnosti s přibližným časovým rozvržením

6:00 – 8:30	hry dle výběru dětí, cvičení
8:30 – 9:00	dopolední svačina
9:00 – 11:30	dopolední vzdělávací činnosti – řízené, částečně řízené, individuální, pobyt venku
11:30 – 12:15	oběd, hygiena
do 14:00	odpolední odpočinek, klidové činnosti
14:00 – 14:30	odpolední svačina
14:30 – 16:00	zájmové činnosti, individuální vzdělávání do příchodu rodičů

Výchovně vzdělávací program je realizován v oblastech,

kteřé jsou neoddělitelné, vzájemně se prolínají a vytvářejí společný celek. Čím úplnější a dokonalejší je propojení všech oblastí vzdělávání a zároveň i podmínek, za kterých probíhá, tím je vzdělávání účinnější a hodnotnější a děti všestranně rozvíjející.

1. Dítě a jeho tělo (biologická oblast)
2. Dítě a jeho psychika (psychologická oblast)
3. Dítě a ten druhý (interpersonální oblast)
4. Dítě a společnost (sociálně kulturní oblast)
5. Dítě a svět (environmentální oblast)

Plánované akce školy, spolupráce s rodiči a veřejností

První pololetí

- adaptace nově přichozích dětí – umožnění společných her s rodiči
- plavání starších dětí – plavecká škola Hranice, 1x týdně na Plovárně Hranice
- rodinná soutěž – Drakiáda s vyhodnocením nejlepších draků
- podzimní hravé odpoledne předškoláků s rodiči v jednotlivých třídách
- podzimní zábavná akce pro děti
- výstavy dětských prací pro rodiče a veřejnost v prostorách mateřské školy, dvorany hranického zámku (Vánoce) apod.
- Mikuláš s čertem přinesou nadílku dětem
- Vánoce v MŠ – program jednotlivých tříd pro rodiče a s rodiči a dalšími členy rodin, tvoření
- kulturní akce a divadelní představení pro děti v mateřské škole
- spolupráce se ZUŠ, návštěva v ZUŠ, hudební a taneční představení
- účast dětí na kulturních akcích, výstavách mimo budovu MŠ
- divadla pozvaná do MŠ
- exkurze a vzdělávací programy, návštěvy stanice záchranné služby, arboretum lesnické školy, ve Firmě Ekoltes apod.

Druhé pololetí

- účast dětí na kulturních akcích- i mimo budovu MŠ, divadla pozvaná do MŠ
- plavání dětí – plavecká škola Hranice, 1x týdně na Plovárně Hranice
- karneval ve školce – dopoledne plné legrace, tanečků a různých pohybových aktivit, manipulačních i vědomostních činností
- jarní hravé odpoledne s rodiči v jednotlivých třídách
- exkurze a vzdělávací programy, návštěvy v knihovně, u hasičů apod.
- příprava na Velikonoce, výstavy prací dětí, zvyky a tradice, výroba keramiky, vystavování prací dětí v Galerii M + M, ve dvoraně zámku – Městský úřad Hranice (Velikonoce)
- návštěva dětí na programech v základních školách
- oslava Dne matek – aktivity s maminkami, recitace básní, zpěv písní, tanečky v jednotlivých třídách
- představení pro předškolní děti v ZUŠ
- Dny otevřených dveří
- zápis dětí do mateřské školy
- účast na atletických přeborech dětí předškolního věku
- Den dětí formou zahradní slavnosti – zábavné aktivity dětí na školní zahradě s pomocí rodičů
- výlety jednotlivých tříd
- Den otců: odpoledne plné her s tatínky
- rozloučení se školáky: den s překvapením, rozdávání dárečků na památku, nocování ve školce

Do mateřské školy Pohádka jsou přijímány děti ve věku od 2 do 6 (7) let.

Dle § 34 zákona 561/2004 Sb. odst. 4) se přednostně přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a jejich vzdělávání se poskytuje bezúplatně.

Předškolní **vzdělávání je povinné** pro děti , které před datem 1.9. daného roku dosáhly pěti let a více a dosud nezačaly povinnou školní docházku (§34a zákona č.561/2004 Sb., Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, školský zákon ve znění pozdějších předpisů).

Dále jsou přijímány děti podle kritérií pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání.

O přijetí dítěte rozhoduje na základě žádosti zákonných zástupců ve správním řízení ředitelka mateřské školy (zákon 561/2004 Sb.).

Provoz mateřské školy je celodenní od 6:00 do 16:00 hodin.

V době uzavření provozu mateřské školy je povinností rodičů zajistit si péči o své děti. Rodiče jsou odpovědní za bezpečnost dítěte až do doby předání učitelce, v opačném případě od chvíle, kdy je převezmou.

Zápis do mateřské školy probíhá dle platné legislativy začátkem května na nový školní rok, v průběhu roku jsou přijímány děti dle volné kapacity.

Pro rodiče vyplývá **povinnost úhrady** úplaty za předškolní vzdělávání dle interní směrnice spolu s platbou stravného vždy na daný měsíc. Dítě s povinnou předškolní docházkou nehradí úplatu za předškolní vzdělávání, platí se jen stravování dítěte. Podmínky a termíny plateb stanoví školní řád Mateřské školy Pohádka.

Všechny přijaté děti jsou povinné navštěvovat mateřskou školu pravidelně, omlouvání dětí v případě nemoci se provádí v aplikaci Twigsee, případně na telefonní číslo 581 602 420 nebo osobně. Výdej obědů pro nemocné strávníky: první den nemoci si mohou rodiče oběd vyzvednout v době vydávání obědů, jestliže dítě neodhlásí. Podrobnosti stanoví školní řád Mateřské školy Pohádka.

Mateřská škola bývá zpravidla čtyři týdny v průběhu měsíců července a srpna uzavřena, rodiče mají možnost dávat dítě do jiné mateřské školy zřizované Městem Hranice.

5. Charakteristika vzdělávacího programu

Motivační projekt pro školní roky 2023-25 se nazývá:

„Pojďte s námi do Pohádky“

Tematická báseň:

Pohádka - měsíce

Leden na rampouchy hrál,
únor posune den dál.
Březen trávu tlačí vzhůru,
duben barví stromům kůru.
Květen barevný má fráček,
červen zpěvavý je ptáček.
Červenec je léto u vody
srpen prázdninové příhody.
Září -- škola volá zas,
říjen podzimní je čas,
listopad -- spí zahrádka,
prosinec je POHÁDKA.

Název programu vychází ze zaměření naší Mateřské školy Pohádka a v souladu s jejím názvem. Hlavními cíli programu je orientace dětí v dnešním světě s pomocí pohádek a příběhů, seznamování s přírodou, s tradicemi, se zdravým způsobem života a zdravou výživou. Součástí programu je také ochrana životního prostředí a prevence před patologickými jevy ve společnosti.

Záměrem školního vzdělávacího programu předškolního vzdělávání je rozvíjet každé dítě po stránce fyzické, psychické i sociální a vést je tak, aby na konci svého předškolního období bylo jedinečnou a relativně samostatnou osobností, která je schopna zvládnout nároky, které jsou na ni běžně kladeny jak v rodině, tak ve škole.

Školní vzdělávací program realizujeme v duchu našeho názvu

Mateřská škola POHÁDKA a okruhů pro jednotlivé věkové skupiny:

V prvním ročníku se dítě rozhlíží kolem sebe a orientuje se ve svém nejbližším okolí, navazuje první kontakty mimo svou rodinu. Ve druhém ročníku se dítě zdokonaluje v oblasti pohybové, rozumové, pracovní. Získává řadu praktických zkušeností, ověřuje si své dovednosti, učí se mnoho nového. A ve třetím ročníku se obzory dítěte dále rozšiřují, dokáže se vyjadřovat o svých potřebách, vyhodnocovat, být součástí skupiny, vést nebo se podřídit potřebám druhých, kontrolovat se, vrcholí jeho období osamostatňování a rozhlíží se dál kolem sebe, je připravené vykročit do světa, do života, do školy – čeká ho další životní etapa.

Naplňováním cílů třídních vzdělávacích programů povedeme děti k utváření postojů, získávání zkušeností a vědomostí na základě vlastního prožitku a budeme vytvářet podmínky pro **naplňování přirozených potřeb dětí**:

- poskytneme dětem pomoc při přechodu z intimní skupiny rodiny do širšího kolektivu, budeme cíleně rozvíjet citovou oblast, sourozenecké a přátelské vztahy mezi dětmi a s dospělými,
- budeme umožňovat vytváření bohatých sociálních vazeb mezi dětmi a kompenzovat tak omezené možnosti dnešní rodiny,
- budeme učit děti komunikovat (verbálně i neverbálně) s vrstevníky a dospělými, naslouchat a vnímat podněty a přání druhých osob, přiměřeným způsobem projevoval vlastní názory, pocity a přání,
- povedeme děti k toleranci, soucítění, ochotě pomoci při společných hrách a činnostech ve skupině,
- vytvářet citlivý vztah k životnímu prostředí, učit vnímat člověka jako neoddelitelnou součást přírody,
- vážit si svého zdraví a učit se je chránit, vytvářet povědomí o zdraví tělesném i duševním,
- budeme usilovat o osobnostní rozvoj každého dítěte s ohledem na jeho nadání, přirozené potřeby a zájmy, podporovat touhu po vědění a vzdělávání, rozvíjet schopnosti učení,
- podporovat rozvoj pohybových dovedností, zlepšovat celkovou tělesnou zdatnost dětí,
- budeme u dětí podporovat rozvoj zdravého sebevědomí, učit je přiměřenému sebeprosazování,
- vytvářet schopnost vyrovnávat se s určitou mírou stresu, vyrovnat se s neúspěchem, nevzdávat se při prvním nezdaru,
- budeme všestranně podporovat a rozvíjet tvořivost a fantazii.

Tyto cíle je třeba vnímat tak, že pokud jsou naplňovány, směřuje vzdělávání k utváření základů klíčových kompetencí, vzdělávání zasahuje zároveň oblast poznatků, hodnot a postojů, dítě získává dovednosti mnohostranněji, dokonalejší a prakticky využitelnější, nejen při činnostech plánovaných prožitkovým učením, ale při nejrůznějších činnostech během celého dne, v různých situacích a za různých okolností. Věkově smíšené skupiny dětí umožňují uplatňování **spontánního sociálního učení**, učení se dětí od sebe navzájem, nápodobou. Děti mají prostor k tomu, aby ostatním kamarádům vysvětlily, co mají dělat a jak a tím se samy rozvíjí k větší samostatnosti, schopnosti komunikace, chápání individuálních zvláštností každého jednotlivce. Ve třídách je hodně koutků, kam se mohou děti uchýlit, a tím je pro ně zajištěna intimita prostředí. Všechny činnosti obsahují prvky tvořivosti. Snažíme se o to, aby dítě získávalo poznatky prostřednictvím prožitkového učení, a to zpravidla individuálně a ve skupinkách.

Předškolní výchova je zaměřena na uspokojování přirozených potřeb dítěte, na vytváření optimálních podmínek pro rozvoj dítěte. Děti jsou vedeny ke kulturnímu stolování, dodržování společenských a hygienických návyků. Po obědě děti odpočívají, zabývají se klidovými činnostmi.

Rodiče mají právo na informace o činnostech dítěte v mateřské škole, mohou využívat denního kontaktu s pedagogickými pracovníky k informovanosti o vývoji osobnosti dítěte, mohou se účastnit akcí školy pořádaných pro rodiče. Mohou si domluvit individuální konzultaci s učitelkami na třídách.

6. Vzdělávací obsah

Obsah předškolního vzdělávání představuje hlavní *prostředek* vzdělávání dítěte v mateřské škole. Předškolní vzdělávání poskytující odbornou péči doplňuje a obohacuje program dítěte v průběhu jeho předškolních let.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za *klíčové* považovány tyto *kompetence*:

1. *k učení*
2. *k řešení problémů*
3. *komunikativnosti*
4. *sociální a personální*
5. *činnosti a občanské*

V kurikulárních dokumentech jsou klíčové kompetence obecně formulovány jako soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. Jejich pojetí i obsah vychází z hodnot společností přijímaných a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence přispívají ke vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu člověka a k posilování funkcí občanské společnosti.

Kompetence představují soubory *činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů*, které se propojují a doplňují, čímž se postupně stávají složitější a tím i univerzálně použitelné a využitelné. Jejich osvojování je proces dlouhodobý a složitý, který začíná v předškolním vzdělávání.

Již v předškolním věku dítěte mohou být vytvářeny *základy klíčových kompetencí, elementární*, avšak velmi důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení. Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí, položené v předškolním věku, mohou být podstatným příslibem dalšího příznivého rozvoje a vzdělávání dítěte, nedostatečné základy naopak brzdou, která dítě na počátku jeho životní a vzdělávací cesty může znevýhodňovat. Proto by předškolní vzdělávání mělo o jejich vytváření cíleně usilovat.

Třídní vzdělávací programy pro předškolní vzdělávání podrobně rozpracovávají podobu integrovaných tematických celků školního vzdělávacího programu, podle nich je realizováno vzdělávání dětí v jednotlivých třídách.

Integrované tematické celky (bloky) jsou koncipovány v různých časových obdobích, témata jsou dětem blízká a srozumitelná, vycházejí z přirozených vzdělávacích potřeb dětí a respektují potřebu dětí osvojovat si poznatky i dovednosti v reálných souvislostech a umožňují jim vidět smysl toho, čemu se učí. Děti se učí tomu, co si mohou vyzkoušet a následně pak použít a uplatnit v životní praxi a v dalším učení.

Integrované tematické celky vycházejí ze života dětí, ze situací, jimiž děti procházejí, váží se k nejruznějším událostem v průběhu roku a společenským událostem, svátkům a slavnostem. Některá témata vycházejí ze světa pohádek a příběhů dětských hrdinů, jiná směřují k poznávání přírody.

Poznámka: třídní vzdělávací programy budou v průběhu školního roku dotvářeny, doplňovány dle potřeby, vnitřního hodnocení a evaluace školy.

Obsah vzdělávání je ve školním vzdělávacím programu rozpracován do šesti *integrovaných tematických celků*, které jsou rámcové. Tyto tematické celky mají v třídních vzdělávacích programech svá specifická podtémata, je ponechán prostor pro vlastní tvořivost učitelek, konkrétní skupinu dětí ve třídě a prostor pro opakování osvojených informací a evaluační činnost. Časový prostor k realizaci zůstává otevřený, flexibilní, dostatečně volný s prostorem pro aktuální situace, pro aktivní vstup dětí k získávání nových zkušeností, poznatků, z autoevaluace, se stálým sebevzděláváním učitelek s postupnými změnami podmínek, které jej ovlivňují.

V počátku charakteristiky vzdělávacího obsahu uvádíme „průběžné vzdělávací cíle“, které jsou naplňovány v průběhu běžného dne. Některé z těchto cílů jsou naplňovány i v dílčích tématech, ale převážná část z nich souvisí s běžným denním režimem a s ním spojenými činnostmi.

Přehled vzdělávacího obsahu- integrované tematické celky

1. Račte vstoupit, račte dál, kdopak by se školky bál
2. V přírodě teď všechno spinká, jen ne naše mateřinka
3. Ledovými vrátky vklouzla zima do Pohádky
4. Voláme sluníčko haló, haló, aby už konečně jaro vstalo
5. V zahradách už všechno kvete, krásně nám je na tom světě
6. Přišlo léto mezi nás a nám nastal prázdnin čas

Předškolní vzdělávání se *maximálně přizpůsobuje vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí předškolního věku* a v plné míře respektuje tato vývojová specifika.

Rozvojové předpoklady a možnosti dětí vyžadují uplatňování odpovídajících metod a forem práce. Vhodné jsou metody *prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi* dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost, potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a zvládat další dovednosti. Ve vzdělávání je poskytujeme dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a realizaci jeho vlastních plánů.

Velký význam v procesu učení má *spontánní sociální učení*, které je založené na principu přirozené nápodoby. V průběhu dne v mateřské škole jsou dítěti poskytovány vzory chování, jednání a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné. Základními využívanými formami jsou spontánní aktivity a řízená činnost.

Didaktický styl vzdělávání dětí v mateřské škole je založen na principu *vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte*.

Vzdělávací obsah Školního vzdělávacího programu je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí:

1. Dítě a jeho tělo – oblast biologická
2. Dítě a jeho psychika – oblast psychologická s rozvojem jazyka a řeči, poznávacích schopností a funkcí, představivosti a fantazie, myšlenkových operací, sebezpečí, citů a vůle
3. Dítě a ten druhý – oblast interpersonální
4. Dítě a společnost – oblast sociálně kulturní
5. Dítě a svět – oblast environmentální

Jednotlivé integrované tematické celky obsahují dílčí vzdělávací cíle v těchto pěti oblastech a vzdělávací nabídku a jsou v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání.

1. Račte vstoupit, račte dál, kdopak by se školky bál

Navodit radostnou atmosféru ve třídě, těšit se na společný pobyt dětí v MŠ, na společné zážitky. Utvářet pěkné vztahy mezi sebou navzájem, poznávat kamarády. Umět se orientovat ve svém nejbližším okolí a umět vyjádřit své vlastní zážitky a emoce. Objevovat význam ovoce a zeleniny pro zdraví člověka. Vytvářet si životní postoje prospívající zdraví, osvojovat si poznatky o svém těle. Osvojit si jednoduché poznatky o přírodě a jejích proměnách. Sledovat charakteristické rysy podzimního období. Vnímat krásu podzimních barev. Rozvíjet pracovní zručnost při práci s různým přírodním materiálem.

První téma už svým názvem napovídá, že jde o období vstupu do nové nebo staronové životní etapy, že začíná něco nového, neznámého, ale pohádkového, něco kam po špičkách vstupujeme s očekáváním. V tomto poprázdninovém podzimním období si budeme ve třídách s dětmi budovat vstřícnou a přátelskou atmosféru, budeme pomáhat překonat novým dětem těžkosti přechodu od čistě rodinného prostředí do pro ně neznámého prostředí MŠ. Budeme podporovat přátelství a kamarádské vztahy, seznamovat se s prostředím, novými lidmi, přivykneme si postupně na určitý režim dne vhodný pro předškolní děti. Budeme si vytvářet a prohlubovat pravidla společenského styku a pravidla soužití ve skupině. Pohádkovým tématem se bude prolínat domov, kamarádství, příroda a ostatní změny okolo nás. Budeme pozorovat, vnímat, pohybovat se, prožívat, vést rozhovory, poznávat, objevovat, experimentovat.

1.1. Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla (správné držení těla, zdravotně zaměřené činnosti se cvičeními vyrovnávacími, protahovacími, uvolňovacími, dechová a relaxační cvičení, činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí)
- rozvoj a zlepšování fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj a užívání všech smyslů
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

1.2. Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vyřizování vzkazů a zpráv, poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů)
- rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným
- posilování přirozených poznávacích citů, zvědavosti, zájmu, radosti z objevování (spontánní hry, volné hry a experimenty s materiálem a předměty, manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností)
- poznávání sebe sama, rozvoj schopnosti sebeovládání (činnosti nejružnějšího zaměření umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení, cvičení v projevování citů- zvláště kladných, v sebekontrolě, sebeovládání
- zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních)

1.3. Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému (porozumění pravidlům, vysvětlování, jejich spoluvytváření, aktivity podporující sblížení dětí)
- rozvoj kooperativních dovedností (sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

1.4. Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí (aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy, různé společné hry a skupinové aktivity – námětové hry, konstruktivní a výtvarné projekty umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích)
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění

1.5. Dítě a svět

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy (přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává, přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Konkretizované očekávané výstupy - téma 1.

1.1. Dítě a jeho tělo

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

- *postavit se zpřímá a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly*
- *běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze*

Zdraví a bezpečí

- *pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)*
- *ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem*
- *mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)*

1.2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč: Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání

- *chápat jednoduché hádanky a vtipy*
- *poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu*
- *předat vzkaz*
- *vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)*

Poznávací schopnosti: Vnímání

- *rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus*

Poznávací schopnosti: Pozornost, soustředěnost, paměť

- *soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)*
- *dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost*

Poznávací schopnosti: Tvořivost, vynalézavost, fantazie

- *rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie*
- *experimentovat s výtvarně netradičními materiály*

Poznávací schopnosti: Rozlišování obrazných znaků a symbol, grafické vyjadřování

- *pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)*
- *sledovat očima zleva doprava (obrázky v knihách, rastry a pracovní listy)*
- *poznat některá písmena (ve svém jméně) a číslice, popř. slova*

Poznávací schopnosti: Časoprostorová orientace

- *orientovat se v prostoru podle slovních pokynů*
- *orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)*

Poznávací schopnosti: Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace

- *rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)*
- *porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztřídit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)*

Poznávací schopnosti: Řešení problémů, učení

- *zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)*
- *samostatně se rozhodnout v některých činnostech*

Sebepojetí, city, vůle: Sebevědomí a sebeuplatnění

- *přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)*
- *samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)*

Sebepečetí, city, vůle: Sebeovládání a přizpůsobivost

– *přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci*

Sebepečetí, city, vůle: Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy

– *projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)*

– *přijímat pokyny*

1.3. Dítě a ten druhý

Komunikace s dospělým

– *navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)*

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

– *aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)*

Sociabilita

– *všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)*

– *uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)*

– *dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla*

1.4. Dítě a společnost

Společenská pravidla a návyky

– *umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci*

– *chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé*

Zařazení do třídy, do skupiny

– *navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství*

Kultura, umění

– *v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění*

– *vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)*

1.5. Dítě a svět

Poznatky, sociální informovanost

-orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště)

-zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují

-chápat základní pravidla chování pro chodce

Vztah k životnímu prostředí

-všímat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý -jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur; v různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Vzdělávací nabídka:

1.1 - lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.), chůze, běh, skoky, lezení v různém prostředí- ve třídě, na zahradě, na

hřišti, na louce, překračování překážek - švihadla, tyče, kostky, kruhy, nášlapné plastové „kameny“, lavičky, dětské atletické překážky

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení, zdravotní cviky s různým náčiním, pohybové hry)

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.

- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí

1.2. - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů, příběhy s podzimní tematikou

- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo

- řečový vzor učitelky, improvizace s loutkou, dodržování pravidel v konverzaci - využití piktogramů

- vyřizování vzkazů mezi dětmi, učitelkám

- piktogramy: pravidla chování - prohlížení, příp. vlastní tvorba, kresba jednoduchého příkazu, zákazu, zařazujeme čtení z materiálů: Jak si pomáháme, Slušné chování

- hry k rozlišování velikostí, počtu, třídění, seskupování dílů stavebnic, hraček ap.

- hry s loutkami, tvořivá dramatika, maňáskové improvizace na téma citového stavu - smutek, veselost, ublížení, pomoc druhému, rozhovory (jak se cítí, co bys dělal ty, už se ti to stalo?...)

- jak se jmenují, jména kamarádů, učitelek, která jména se ti líbí, vymysli nová jména

- logopedické hraní, artikulační říkadla, hádanky a vtipy, rýmy, vymyšlení rýmy

- smyslové hry (Kukačko zakukej, Koťátko zamňoukej, Co se změnilo? Co sem nepatří? Co jíš?)

- sledování přírody, změn, počasí, prohlížení obrázků, třídění podle ročních období, určování hlavních znaků ročního období

- porovnávání velikostí (velký malý, široký, tenký), pojmy nad, pod, mezi, vlevo, vpravo atd.

- námětové hry a činnosti, hry na téma rodiny, domácnosti apod.

- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)

1.3. - běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým, kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách, učit se domluvit při hře i mimo ni

- příležitosti podílet se na vymezení jasných společenských a bezpečných pravidel soužití ve třídě

- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

- komunitní kruh (překonat ostych při vyjádření před skupinou), společná sdílení a naslouchání druhému

- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

1.4.-běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování

- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy

- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě, hry a činnosti, vedoucí k domlouvání mezi dětmi, individuální a skupinové činnosti

- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)

- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

1.5.- exkurze ve školních prostorech, vycházky do okolí, dodržování pravidel pohybu v silničním provozu, bezpečnostní prvky (reflexní vestičky, zastavovací terčíky), hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat

- třídění odpadů do určených nádob ve třídách: papír, plasty, komunální odpad

- uklízet hračky a pomůcky ze školní zahrady, drobné úklidové práce – zametání písku kolem pískoviště, sbírání napadaných jablíček, přírodnin
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

2. V přírodě teď všechno spinká, jen ne naše mateřinka

Druhý celek bude provázet celé předvánoční období, těšení se na Mikuláše a Vánoce, nastává doba plná překvapení, pro děti velmi radostné období tvoření. Z předchozího období děti získaly již nějaké zkušenosti a mají poznatky ze života v mateřské škole. Začíná období uklidnění s podzimní náladou a následuje již popisovaný čas vánoční s překrásnou atmosférou, přibližuje lidové tradice, českou lidovou slovesnost, posiluje prosociální chování, citlivost, utváření povědomí o důležitých lidských hodnotách. Rozvíjíme tvořivost, spolupráci, schopnost a potřebu sdílení.

2.1. Dítě a jeho tělo

- koordinovat lokomoci a další pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb (zdravotní, vyrovnávací a dechová cvičení, pohyb motivovaný, s hudbou apod.)
- rozvíjení a užívání všech smyslů (smyslové a psychomotorické hry, konstruktivní hry, grafické činnosti, vnímání hmatem apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkoly (základní sebeobsluha, kulturně hygienické a zdravotní návyky)

2.2. Dítě a jeho psychika

- rozvíjení verbálních i nonverbálních komunikativních dovedností (domluvit se slovy i gesty, improvizovat, učit se nová slova a aktivně je používat, učit se z paměti krátké texty-přednes, dramatizace)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci a používat získané zkušenosti
- rozvoj tvořivosti (tvořivé řešení problémů, vyjadřovat svou představivost, fantazii v tvořivých činnostech výtvarných a jiných)
- rozvoj pozitivních citů, vyjadřovat souhlas i nesouhlas v situacích, které to vyžadují, těšit se z hezkých a příjemných zážitků

2.3. Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování, ve vztahu k ostatním, uvědomit si svá práva ve vztahu k druhému, přiznat stejná práva i druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání s ohledem na druhého (aktivity podporující sbližování dětí)
- dodržovat dohodnutá pravidla chování

2.4. Dítě a společnost

- prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny (adaptovat se na život ve škole, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat)
- rozvoj schopností žít ve společenství (utvářet si základní dětskou představu o pravidlech chování)

2.5. Dítě a svět

- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám (osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, všimnout si změn a dění v nejbližším okolí, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ)

Konkretizované očekávané výstupy – téma 2.

2.1. Dítě a jeho tělo

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

- *pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus*
- *přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů*

Jemná motorika, koordinace ruky a oka

- *zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)*

Sebeobsluha

- *pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)*
- *samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky*
- *samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek*

2.2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč: Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání

- *vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu*
- *dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)*

Poznávací schopnosti: Vnímání

- *rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)*

Poznávací schopnosti: Pozornost, soustředěnost, paměť

- *zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu*

Poznávací schopnosti: Tvořivost, vynalézavost, fantazie

- *spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného*

- *vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)*

Poznávací schopnosti: Rozlišování obrazných znaků a symbol, grafické vyjadřování

- *rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)*
- *rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)*

Poznávací schopnosti: Časoprostorová orientace

- *rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)*
- *rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů*

Poznávací schopnosti: Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace

- *orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků*

Poznávací schopnosti: Řešení problémů, učení

- *slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápady“, experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl*

- *projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při neporozumění, zkoušet, experimentovat*

Sebepojetí, city, vůle: Sebevědomí a sebeuplatnění

- *zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé*

- *respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých*

Sebepojetí, city, vůle: Sebeovládání a přizpůsobivost

- *plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)*
 - *umět se přizpůsobit změnám*
- Sebepojetí, city, vůle: Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy*
- *přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)*
 - *odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)*

2.3. Dítě a ten druhý

Komunikace s dospělým

- *respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)*

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

- *vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat*
- *spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem*

Sociabilita

- *obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení*
- *k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)*

2.4. Dítě a společnost

Společenská pravidla a návyky

- *dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti*

Zařazení do třídy, do skupiny

- *reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)*

Kultura, umění

- *pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)*
- *vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)*

2.5. Dítě a svět

Poznatky, sociální informovanost

- *mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice)*

Adaptabilita ke změnám

- *ctít oslavy narozenin, svátků, slavností*

Vztah k životnímu prostředí

- *spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)*

Vzdělávací nabídka:

2.1.- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, cvičení s hudbou (CD: Šmoulové, Dáda, P. Novák, M. Růžičková, Skoumal)

- jednoduché sebeobslužné činnosti, podpora samostatnosti při stolování, hygieně, oblékání

- námětové hry „Na maminky“, „Na lékaře“, „Na dopravu“

- konstruktivní činnosti, stavění z různých stavebnic: Magformers, Seva, Lego, Tecno, Georellp Tech, LaQ, Equilibrio, kuličkové dráhy, magnetické kostky, dřevěné stavebnice, Předškolákův trenážér
- skoky jednož, otáčky a poskoky v rytmu hudebních nástrojů, hudby
- samostatný úklid po svačině, obědě, úklid oblečení, pomůcek a hraček

2.2.- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv, pojmenování věci denní potřeby vnímání odlišnosti v přírodě, pojmenování některých plodů stromů/kaštiny, žaludy, jeřabiny, šišky/ a další

-artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti, jednoduchá říkadla, básně, hádanky na téma podzim, recitace, dramatizace, zpěv

- hry s kubusy, skládání puzzle, tabulky Primo a Picollo s rastry, soubory Geomagnetiko, Methodiko, Mechaniks

-tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu

- hry rozvíjející smyslové vnímání (např. Tichá pošta, Kukačko zakukej, Kimova hra apod.

- práce s obrazovým materiálem – prohlížení ilustrací v knihách a časopisech, využívání encyklopedií

-poslech pohádek a krátkých příběhů (téma: zdraví, lidské tělo, lesní zvířátka)

-činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu, výroba dárků pro rodiče

-nácvik krátkých básniček (tématika- Mikuláš, Vánoce,...)

-modelování, vybarvování, stříhání, kreslení, skládání, tvoření z různých materiálů

-počítáme od 1 do 6 (10), hračky, děti, prsty, obrázky, grafický záznam

-příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání

- vytvářet základy pro práci s informacemi, vnímat měsíc v souvislostech, časová posloupnost od adventu po nový rok, kalendář přírod, přírodní mapy

-činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

2.3.- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy

-aktivity podporující sblížení dětí, hry ve skupinách, pomoc kamarádovi při hře, úklidu hraček ap.

-činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

-hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

- hodnotit své chování, jednání kamarádů - co umím, co jsem správně a dobře udělal, co mi jde, co jsem nedělal dobře, z čeho mám radost, zasloužím si dárečky? co můžu zlepšit

2.4.- příležitosti podílet se na vymezení jasných společenských a bezpečných pravidel soužití ve třídě, učit se hodnotit sebe i druhé při činnostech

-přípravy a realizace společných zábav a slavností (slavnosti v rámci zvyků a tradic, seznamování s lidovými tradicemi Vánoc a Mikuláše)

-aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce)

- vánoční výzdoba třídy, vánoční koledy, říkadla a básničky

- námětové hry - maminka peče cukroví, vánočku, uklízíme na Vánoce

2.5.- podzimní vycházky s pozorováním změn v přírodě, okolí, zazimování zahrady úklidem, používání nářadí nástroje

- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

-výroba přáníček, ozdob na stromek, dárečků, navozování slavnostní předvánoční nálady

- sledování divadelního představení, návštěva Galerie M+M

- chystání programu na vánoční posezení pro rodiče

- seznámení s některými zvyky a obyčeji - krájení jablka, pouštění lodiček, házení střevíce, mince nebo kapří šupina pod talířem, obdarování, zdobení a tvoření adventního věnce, zpěv koled, obcházení sv. Lucek.

- vytvoření slavnostního stolu - ubrousky, výzdoba, podle nápadů dětí

3. Ledovými vrátky vklouzla zima do Pohádky

Třetí téma školního roku je věnováno pohybovým hudebním činnostem, rozvoji fyzickému i duševnímu, rozvíjení tvořivosti, fantazie, estetického vnímání. Prožijeme radost ze společných akcí v mateřské škole - karneval. Prohlubujeme zájem o učení, připravujeme se k zápisu nejstarších předškolních dětí do základní školy, učíme se sebehodnocení, sebekontrolu. Získáme poznatky o svém těle, jeho fungování a zdraví. Vedeme děti k podpoře zdravého životního stylu.

3.1. Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla (lokomoční pohybové činnosti: chůze, běh, skoky a poskoky, lezení, hody, zároveň i nelokomoční pohybové činnosti: změny poloh a pohybů těla na místě a jiné činnosti: základní gymnastika, míčové hry apod.)

- vytváření zdravých životních návyků (vytvářet u dětí příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí)

3.2. Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění), produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování). Naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou gramatickou úlohu apod.)

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení (zapojování dětí do her a činností zaměřených ke cvičení různých forem paměti, do her a praktických úkonů procvičující orientaci v prostoru a v rovině, do činností zasvěcujících dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí a podobně)

- získání relativní citové samostatnosti (zařazujeme činnosti zajišťující schopnost radovat se, vyvolávající veselí, pohodu. Rozvíjíme poznatky, schopnosti a dovednosti umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit)

3.3. Dítě a ten druhý

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem (zařazujeme běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým, umožňujeme dětem aktivity, jež podporují sbližování dětí, podporují uvědomování si vztahů mezi lidmi, kamarádství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří, hry a činnosti, jež vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit si hračku, pomoci mu ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.)

3.4. Dítě a společnost

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije (dětem setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo MŠ i v MŠ, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní věk)

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí (utváříme v dětech základní dětskou představivost o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v MŠ i na veřejnosti, společně s dětmi realizujeme společné zábavy a slavnosti v rámci zvyků a tradic, kulturní programy)

3.5. Dítě a svět

- pochopení, že změny okolo nás jsou přirozenou součástí běhu života (zařazujeme aktivity zaměřené k pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, sledujeme změny v přírodě,

jevy a děje, rostliny, živočichy, krajinu a její ráz, počasí, ovzduší, roční období, dbáme na pořádek a čistotu, chráníme přírodu v okolí a staráme se podle potřeby a možností o živé tvory)
- - vytváření povědomí a pocitu sounáležitosti s lidmi, společností, s naší planetou, seznamování a orientace v uspořádání světa

Konkretizované očekávané výstupy – téma 3.

3.1. Dítě a jeho tělo

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

- házet a chytat míč, užívat různé náčiní, nářadí
- otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace

Zdraví a bezpečí

- chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě)
- vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat)

3.2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč: Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání

- mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí
- sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat

Poznávací schopnosti: Vnímání

- rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky
- správně reagovat na světelné a akustické signály

Poznávací schopnosti: Pozornost, soustředěnost, paměť

- udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech
- uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
- pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě – Pexeso)

Poznávací schopnosti: Tvořivost, vynalézavost, fantazie

- vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)
- dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu) vyjadřovat fantazijní představy

Poznávací schopnosti: Rozlišování obrazných znaků a symbol, grafické vyjadřování

- napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)
- napodobit některá písmena, číslice

Poznávací schopnosti: Časoprostorová orientace

- rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky
- orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed)

Poznávací schopnosti: Základní matematické, početní a číselné pojmy operace

- rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
- řešit labyrinty (sledovat cestu)

Poznávací schopnosti: Řešení problémů, učení

- projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích

- jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí

Sebepojetí, city, vůle: Sebevědomí a sebeuplatnění

– uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je

– snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor

Sebepojetí, city, vůle: Sebeovládání a přizpůsobivost

– reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnat agresí, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídít)

Sebepojetí, city, vůle: Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy

– přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)

– odložit splnění osobních přání na pozdější dobu

– plnit činnosti podle instrukcí

3.3. Dítě a ten druhý

Komunikace s dospělým

– rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

– chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat

Sociabilita

– chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené

– spoluvytvářet prostředí pohody

– důvěřovat vlastním schopnostem

3.4. Dítě a společnost

Společenská pravidla a návyky

– chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat

– zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby

Zařazení do třídy, do skupiny

– orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování

– být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídít se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

Kultura, umění

– zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)

3.5. Dítě a svět

Poznatky, sociální informovanost

– mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)

– mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)

Adaptabilita ke změnám

– vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat

Vztah k životnímu prostředí

– uvědomovat si, že člověk je součástí přírody a navzájem se ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu)

Vzdělávací nabídka:

3.1.- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybu těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezonní činnosti, míčové hry, akrobacie)

-příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních činnostech, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemocí, nezdravých návyků a závislostí

-smyslové a psychomotorické hry, orientovat se v prostoru, běh s vyhýbáním, radost z pohybu, pohybové hry Na mráz, Dva mrazíci, Honili se dva mrazíci, Jízda, Sněhurka, Na dva mrazy

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

- skluz po šikmé ploše vsedě a upažení, v lehu na břiše, na zádech s připažením i se vzpažením, plazení po šikmé ploše, podlézání překážek bez dotyku, lezení po třech končetinách

- hod míče obouruč, jednoruč horním i spodním obloukem, chytání míče v různých polohách - po odrazu od země, z výšky, při sezení na zemi, v kleku, chytání míče koulejíciho se po šikmé rovině

- využití zimních podmínek na zahradě k bobování, koulování (příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, bezpečný pohyb na sněhu a se sněhem), hod koulí na cíl, do dálky, stavění sněhuláků, Eskymácká honička

- uspořádání třídní „Olympiády“ -dle počasí venku či ne třídě

3.2.- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)

-záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí

-řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, slovní fotbal

- logopedická říkadla, jazykové hrátky, gymnastika mluvidel, artikulační cvičení

-hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

-činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu

-činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

-poslech pohádek a krátkých příběhů s dětským hrdinou, dokončení příběhu, práce s časopisem Sluníčko, s knihami, s obrázky a encyklopediemi

-návlek krátkých básniček (tematika- zima, Eskymáci, hlavní město ČR, Země., státy, lidé a jejich život, tradice – karnevaly, masopusty, geometrické tvary, barvy...)

-zařazování grafomotorických cviků

- poslech pohádky veršované i v próze (O Sněhurce, O Smolíčkovi - i zimní verze, O Popelce ...)

- poslech příběhů a pohádek, hodnocení postav a jejich jednání, dramatizace dialogů, které vystihují vlastnosti postav, přibližování školního prostředí (četba na pokračování)

-dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsmev, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.) pantomima písně, básně, pohádky

3.3.- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým

-hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých, dodržování společně nastavených pravidel

-společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému, společné hry námětové, tvořivé

-aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)

-karnevalové přípravy, zdobení prostředí ve třídě

3.4.- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- stolní a společenské hry – pexeso, Tetra, Candy-bonbony
- práce s obrazovým materiálem – prohlížení ilustrací v knihách a časopisech, vystřihování a lepení
- návštěva v základní škole, všimnout si a porovnávat shody a rozdíly v zařízení, ve vybavení třídy ve škole a ve školce
- kresba, malba, lepení (moje aktovka, budova školy)
- malování a kreslení na základě citových prožitků - "koulujeme se, jedeme na bobech", kresba postav, při činnosti „ Karneval“, „Olympiáda“
- výroba karnevalových masek

3.5.- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí)

- rozhovory a prohlížení obrazového materiálu (státní vlajka, hlavní město, prezident), využívání encyklopedií, jiné vlajky a národy (knihy, mapy, puzzle)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí, pokusy s vodou, ledem, sněhem
- péče o pokojové rostliny, krmítko pro ptáčky, krmění, sypání semínek,

4. Voláme sluníčko haló, haló, aby už konečně jaro vstalo

Základem tématu jsou jarní změny v přírodě, děti se budou učit uplatnit své poznatky a zkušenosti, vyjadřovat své názory, pocity, rozvíjet smyslové vnímání, spolupracovat. Budeme posilovat pocit sounáležitosti s přírodou a se Zemí, zodpovědnost ve vztahu k přírodě a životu ve všech jeho podobách.

Děti budou zdokonalovat vzájemné vztahy, prohlubovat své vědomosti a dovednosti, rozvíjet svou samostatnost.

4.1. Dítě a jeho tělo

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky, starat se o osobní hygienu, umět stolovat, postarat se o sebe a své věci, oblékat se, svlékat, obouvat, zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, výtvarnými pomůckami a různými materiály)
- rozvíjet a zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (pohybovat se ve skupině dětí při chůzi po chodníku, pohybovat se v písku a na nerovném terénu, zvládnout pohybové dovednosti a dodržovat bezpečnost při pohybu na průlezkách a při jízdě na jednoduchých odraždlech, koloběžkách.

4.2. Dítě a jeho psychika

- rozvoj verbálních i neverbálních komunikativních dovedností (ovládat dech, tempo a intonaci řeči, vést rozhovor, naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, ptát se)
- rozvíjení kultivovaného řečového projevu (naučit se z paměti krátké texty, reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, popsat situaci skutečnou nebo podle obrázku, umět vyřídít jednoduché vzkazy)
- přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti (poznat a pojmenovat jarní květiny, záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost při soustředěném poslechu pohádek a čtených textů, sledování divadelních představení, aktivní podíl na různých pokusech a sledování jejich výsledků – klíčení a růst rostlin, péče o květiny ve třídě)
- vytváření základů pro práci s informacemi (zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité, odhalovat podstatné znaky, nalézat společné znaky, podobu, rozdíl...)
- získání relativní citové samostatnosti (uvědomovat si své limity, své silné i slabé stránky)
- umět zorganizovat hru, stanovit pravidla a dbát na jejich dodržování, vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení.

4.3. Dítě a ten druhý

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství, dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla apod.)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí (bránit se přiměřeným způsobem projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování)

4.4. Dítě a společnost

- vnímat a přijímat základní hodnoty uznávané ve společenství (chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění (vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické, či hudební představení a hodnotit svoje zážitky, říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

4.5. Dítě a svět

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách (mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí, vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí)
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách (ohleduplně se chovat k okolnímu prostředí, k živočichům, všimnout si jejich způsobu života s respektem, chránit je)

Konkretizované očekávané výstupy – téma 4.

4.1. Dítě a jeho tělo

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

- pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)

Jemná motorika, koordinace ruky a oka

- pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat kličku)
- zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou)
- kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů

Sebeobsluha

- postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
- udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

Zdraví a bezpečí

- znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
- bránit se projevům násilí

4.2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč: Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání

- spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií
- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)

- rozkládat slova na slabiky
 - vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
 - rozlišit krátké a dlouhé samohlásky
- Poznávací schopnosti: Vnímání*
- zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku)
 - sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
- Poznávací schopnosti: Pozornost, soustředěnost, paměť*
- zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i události – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek
 - uplatňovat postřeh a rychlost
- Poznávací schopnosti: Tvořivost, vynalézavost, fantazie*
- tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.
- Poznávací schopnosti: Rozlišování obrazných znaků a symbol, grafické vyjadřování*
- sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
 - poznat některé hudební znaky
- Poznávací schopnosti: Časoprostorová orientace*
- rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
- Poznávací schopnosti: Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace*
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky
 - chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)
- Poznávací schopnosti: Řešení problémů, učení*
- nechat se získat pro záměrné učení
 - odlišit hru od systematické povinnosti
- Sebepojetí, city, vůle: Sebevědomí a sebeuplatnění*
- přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)
 - umět kooperovat, dohodnout se s ostatními
- Sebepojetí, city, vůle: Sebeovládání a přizpůsobivost*
- odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné
 - hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- Sebepojetí, city, vůle: Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy*
- přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit

4.3. Dítě a ten druhý

Komunikace s dospělým

- obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

- využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)

Sociabilita

- porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost, cítit sounáležitost s ostatními)

4.4. Dítě a společnost

Společenská pravidla a návyky

– rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy

Zařazení do třídy, do skupiny

– projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí

Kultura, umění

– vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)

4.5. Dítě a svět

Poznatky, sociální informovanost

– -mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách)

– -rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje)

Adaptabilita ke změnám

– zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování

Vztah k životnímu prostředí

– znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí

Vzdělávací nabídka:

4.1.– překážkové dráhy, pohybové hry, cvičení na nářadí

-chůze, běh, skoky, lezení v různém prostředí- ve třídě, na zahradě, na louce

-běh za vedoucím v terénu - určeným směrem, volně, se změnami směru, sportovní svižná chůze na výletě, v lese, v parku, v okolí, běh - slalom v terénu, přeskoky přes překážky v běhu v terénu

-skok do dálky z místa, po rozběhu- hod míče do dálky obouruč od prsou daným směrem, hod horním obloukem jednoruč

- plynule házet a chytat míč odražený od země

- relaxační a odpočinkové chvíle.

- modelování, trhání papíru, lepení, stříhání s dětskými nůžkami- bezpečnost, trhání papíru - volně, podle dané linie. tvoření s přírodninami - polytechnická výchova

- hry a činnosti spojené s dopravou (hry s auty, modelové situace, dramatizace, poslech příběhů z CD a knih, dopravní značky, signalizace), využívat při hře tem. oblečky př. hasič, policista, reakce na signály, signalizace v dopravě, bezpečnostní vesty

- jízda na koloběžkách a odrážedlech, hry na dopravu podle sledování

- návštěva dopravního hřiště význam bezpečnosti - semafor

-sebeobslužné činnosti: svléknout se, obléknout, obout, (starší děti vázání kliček) zapínání - knoflíky, zipy- podle věku dětí.

-poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, bezpečnostní signalizační vesty, manipulace s některými předměty a přístroji nářadím- dětským při motivované práci na školní zahradě., kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné -

chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

-poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit, využívání praktických ukázek

4.2.- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž můžeme být dítě úspěšné

-poslech pohádek a krátkých příběhů s dětským hrdinou (tematika – jaro, koloběh vody v přírodě, Velikonoce, počasí, život hmyzu mláďata,..)

-návčik krátkých básniček (jaro, Velikonoce, život hmyzu, koloběh vody, počasí, zvířata a mláďata na statku, dvorku...)

-zařazování grafomotorických cviků, řešení labyrintů, sčítání a počítání 1 – 10, pracovních listů s řešením logických úloh, logické myšlení – tabulky Logico Piccolo, Primo

- práce s médii (sledování DVD, výukové programy na PC, prohlížení a společná „čtení“ encyklopedií, dětských knih a časopis.)

- práce se stavebnicemi, mozaikami, navlékání korálků, skládání puzzle, kubusů

- grafomotorické cviky, malování barvami, kresba tuší, uhlem, pastelkou, fixem

- "Hledači pokladů" - hledání stejného grafického, geometr.symbolu ve třídě, na zahradě

-stříhání, lepení papíru, textilu

-sluchové hry, rozlišování zvuků – CD „Co to je ?“, poznat sluchem šustění sáčku, krčení PET lahve, louskání ořechu, lusknutí, fouknutí, dupnutí aj.

-chuť: ochutnávky ovoce, zeleniny

-čich: "Hledání vily, květiny"- hledat čichem, kde tančila víla, kde rostla jarní květina (vata, ubrousek pokapaný vonným olejem, voňavkou)

-dokončovat hry společenské, stavby, kresby, skládání, úkoly

-setí semínek, sledování růstu, kořen, polytech. výchova

-oslava prvního jarního dne

-sledování divadelního představení - rozhovory, výtvarné a slovní vyjádření zážitků

-malování velikonočních vajec, výzdoba, práce s keramickou hlinou

-matematické hry - počítat, porovnávat, tvořit skupiny o určitém počtu

4.3.- činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

-hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, o k ochotě se rozdělit, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.

-hry a činnosti, vedoucí k domlouvání mezi dětmi, individuální a skupinové činnosti

4.4.- příležitosti podílet se na vymezení jasných společenských a bezpečných pravidel soužití ve třídě

-čtení literatury, poslech příběhů z cyklu „Chování“, rozhovory – co se ti líbí, co ne a proč

4.5.- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, práce s náradím na školní zahradě - polytechnická výchova, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

-prohlížení encyklopedií, čtení podle přání dětí, prohlížení a skládání map (puzzle)

-pozorování změn počasí, déšť a koloběh vody v přírodě, nebezpečí záplav, silných větrů ap.

5. V zahradách už všechno kvete, krásně je nám na tom světě

Vrcholící jaro a přicházející léto je stěžejní pro tento integrovaný blok. Budeme chystat společně oslavy pro maminky, prohlubovat citové vztahy v rodině i mezi kamarády. V tomto období se zaměříme na rodinu, snažíme se pojmenovat členy rodiny i širší, vysvětlíme si některé pojmy jako je domov, kde bydlíme, jak se jmenuje naše město. Hlavním záměrem je podporovat u dětí uvědomění si důležitosti a významu rodiny, významu společenství kolem nás, práce lidí, důležitosti mezilidských vztahů. Podporujeme u dětí vyjádření pocitu lásky, souznění, sounáležitosti. Svátek maminek využíváme k prohloubení citových vztahů k jednotlivým členům rodiny a k sobě navzájem. Naše starostlivé maminky si zaslouží chvíli zastavení a pár milých překvapení od svých dětí. Zveme je, abychom je potěšili tím, co všechno jsme se ve školce naučili a jak jsme zruční a šikovní. Také jim s chutí zpíváme a přednášíme básničky o tom, jak je máme rádi. Dopředu si pro maminky tajně chystáme dárečky, aby to bylo skutečné překvapení.

Prožijeme společně oslavy Dne dětí a Dne otců na školní zahradě. Nadále budeme sledovat změny v přírodě, popisovat je slovně, získávat nové poznatky, upevňovat pravidla jednání ve skupině, bezpečného a ohleduplného chování.

Blížící se konec školního roku prožijeme v duchu zábav, radostí a her. Povídáme si o planetě, životě na ní a seznámíme se i s jinými kulturami. Vyprávíme si o nadcházejících prázdninách, upozorňujeme na některá nebezpečí, která na děti číhají například u vody (utnutí, přehřátí na sluníčku), v lese (sběr jedovatých hub, klišťe), u babičky (kousnutí neznámým pejskem), ve městě (sražení autem při nesprávném přecházení vozovky) atd.

Uskutečňujeme plánované výlety a školu v přírodě. Se školáky se rozloučíme „Pasováním předškoláků na školáky“, kdy je během slavnostního předávání každý předškolák pasován a obdarován upomínkovými knihami a drobnými dárky jako vzpomínku na všechno, co prožíval v mateřské škole

5.1. Dítě a jeho tělo

- rozvíjení pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace ruky a oka, manipulační činnosti, konstruktivní činnosti apod.)
- rozvíjení fyzické i psychické zdatnosti (výlety, turistika)
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu (pohyb i na čerstvém vzduchu, relaxační činnosti, činnosti směřující k ochraně zdraví apod.)

5.2. Dítě a jeho psychika

- rozvíjení kultivovaného řečového projevu (recitace básní, vyprávění pohádek, dramatizace)
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyky i další formy sdělení verbální i neverbální (činnosti v oblasti výtvarné, hudební, pohybové)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat (sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte, hry na téma rodiny a přátelství, výlety do okolí, do přírody)

5.3. Dítě a ten druhý

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních (kooperativní činnosti v malých skupinách, společná setkávání, povídání, naslouchání jeden druhému, hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými (vyprávění a poslech pohádek, četba příběhů s etickým obsahem a poučením)

5.4. Dítě a společnost

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny (tvůrčí činnosti hudebně pohybové, dramatické, příprava programu pro maminky)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách (hry a aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku - zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce a mravní hodnoty jako dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod. v jednání lidí, v příbězích a pohádkách)

5.5. Dítě a svět

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí (vedeme děti k ochraně životního prostředí, úcty k životu ve všech jeho formách, k pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit, ekologicky motivované hry a činnosti)
- poznávání jiných kultur (rozhovory, práce s obrazovým materiálem, prohlížení encyklopedií)

Konkretizované očekávané výstupy – téma 5.

5.1. Dítě a jeho tělo

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

- pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, v písku)
- být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě

Jemná motorika, koordinace ruky a oka

- upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje

– tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím

– napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena

Zdraví, bezpečí

– uvědomovat si, co je nebezpečné

– projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám

5.2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč: Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání

– znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)

– poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)

Poznávací schopnosti: Vnímání

– odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat

– rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

Poznávací schopnosti: Pozornost, soustředěnost, paměť

– záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)

Poznávací schopnosti: Tvořivost, vynalézavost, fantazie

– dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek

– využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí

Poznávací schopnosti: Rozlišování obrazných znaků a symbol, grafické vyjadřování

– poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)

Poznávací schopnosti: Časoprostorová orientace

– rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět

Poznávací schopnosti: Základní matematické, početní a číselné pojmy operace

– posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)

Poznávací schopnosti: Řešení problémů, učení

– vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je

– verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak stavi stavbu, skládá puzzle)

Sebepojetí, city, vůle: Sebevědomí a sebeuplatnění

– umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)

Sebepojetí, city, vůle: Sebeovládání a přizpůsobivost

– přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z něho poučit

Sebepojetí, city, vůle: Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy

- přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
- umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)

5.3. Dítě a ten druhý

Komunikace s dospělým

- spolupracovat s dospělým

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení

Sociabilita

- bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)
- nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
- nabídnout pomoc

5.4. Dítě a společnost

Společenská pravidla a návyky

- pojmenovat povahové vlastnosti
- pochopit funkci rodiny a jejích členů

Zařazení do třídy, do skupiny

- vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy

Kultura, umění

- všimát si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)

5.5. Dítě a svět

Poznatky, sociální informovanost

-uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný

Vztah k životnímu prostředí

-být citlivý k přírodě

Vzdělávací nabídka:

5.1.- chůze, běh, skoky, lezení v různém prostředí- ve třídě, na zahradě, na louce

- start z různých poloh - volný start, start atletický sprinterský

- z kleku, sedu, lehu na zádech, břiše, z dřepu, zády do směru běhu, pohyb. hra Černí a bílí

- sportovní běh na 20 i více metrů, hod na cíl, do dálky, hod přes překážku (lano, zídku)

-tanečky s hudbou – řízené i volné

-příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

- dokreslovat obrázky, omalovánky, mandaly, grafomotorické obrázky

-praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává

-návštěva dopravního hřiště, návštěva parku v Hranicích

- hry a činnosti venku, pitný režim, relaxace

- dodržování opatrnosti v přírodě, u vody, na horách, co dělat v nebezpečí, koho zavolat

5.2.- nácvik krátkých básniček (maminka, rodina, domov, řemesla, povolání, exotická zvířata)

-grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen

-smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu, vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti

-hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

-hry na téma rodina, přátelství

-tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové a podobně, praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními a umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání a manipulace s různými materiály a surovinami)podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a třibení vkusu

-návlek krátkých básniček (maminka, rodina, domov, řemesla), hrátky se slovy a písmeny

-pro maminky – příprava programu

-podepsat si výtvar; kresbu

- tvoření dárků, přáníček k svátku maminek, uspořádání besídky, výzdoba třídy,

- střídání zpěvu sólisty a skupiny, na ztracenou melodii, na štafetu s písní

- výtvarné činnosti *Moje maminka, Moje rodina, Co dělá máma doma, v práci, jak se jmenuje*

5.3.- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starší apod.)

- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

-výlet do okolí Hranic

-výroba pozvánek pro maminky k jejich svátku

5.4.- četba příběhů s tematikou o mamince (př. *Proč maminka Adámka nechce*), rozhovory o čteném textu, klasické pohádky, bajky

- vysvětlování vztahů, řešení konfliktů dětí domluvou, uvědomit si své emoce, pojmenovat je

- návštěva hudebních představení ZUŠ, prohlídka náměstí s historickými budovami

5.5.- hry s kamínky - hod, kutálení, kresba do písku, grafomotorika tužkou okolo kamínků na papíře, sestavení kamínků do obrazců, malování na kameny, kladení na tělo kamaráda - kde ho cítíš?, řazení podle tvaru, velikosti, počtu, použití k rytmickému doprovodu o sebe, odhadování počtu v misce, sklenici (více, méně, uber, přidej), otiskování do modelíny, obdarování kamaráda

- hry s přírodninami na školní zahradě, pozorování a ochrana živočichů, hmyzu

6. Přišlo léto mezi nás a nám nastal prázdnin čas

Poslední tematický celek školního roku, s kterým s dětmi společně otvíráme léto, se uskutečňuje především mimo budovu. Využijeme hlavně zahrady a její zařízení k plnohodnotnému trávení času letních prázdnin.

Léto – doba prázdnin, lenošení, ale i aktivního odpočinku. Děti odjíždějí do táborů, s rodiči na dovolenou. Je čas výletů, poznávání, sportování a plavání. V tomto období pomáháme dětem vytvářet si základní představu o dopravních prostředcích a bezpečném pohybu v silničním provozu. Seznamujeme děti s technickým pokrokem, rozvíjíme pocit sounáležitosti s přírodou. Pomáháme dětem vytvářet základní kulturní a společenské návyky, rozvíjet všechny smysly, samostatně se výtvarně vyjadřovat.

6.1. Dítě a jeho tělo

- další rozvíjení pohybových schopností, rozvoj fyzické zdatnosti především při pobytu venku, na školní zahradě, rozvíjet povědomí o významu pobytu venku, dýchání, pohyb

- zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (míčové hry, tvoření v písku a z přírodnin...)

- další osvojování poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech (přiměřené soutěžení v pohybových aktivitách-umět odhadnout své síly, umět prohrávat, hrát fair paly, opakovat oblíbené pohybové hry)

- osvojování poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, vlastní bezpečí (otužování, slunění, nebezpečí přehřátí, důležitost pitného režimu), osobní pohody i pohody prostředí
- dodržování již vytvořených zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

6.2. Dítě a jeho psychika

- prohlubování a upevňování komunikativních dovedností (pozdravení, požádání, poděkování, umění, jak se zachovat v různých situacích, domluvit se, pokud se ztratím na výletě apod.)
- posilování poznávacích schopností, (zvědavost, zájem o nové, nepoznané, radost z objevování
- rozvíjet paměť i pozornost (paměť-opakování znalostí a vědomostí, básní, písní, her během roku získaných, pozornost-nové vědomosti)
- používat mezi cizími svou získanou sebedůvěru, sebevědomí (navazovat a prožívat nové kamarádské kontakty, společenské kontakty)
- vytváření základů pro práci s informacemi

6.3. Dítě a ten druhý

- podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému
- vytváření prosociálních postojů (respekt, tolerance, ohleduplnost při poznávání nových krajin, lidí, zvyků)
- chránit si osobní soukromí a bezpečí (při poznávání nových lidí, při kontaktu s cizími – poučení)
- vnímat, co druhý potřebuje a co mu škodí, neubližovat

6.4. Dítě a společnost

- uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností (cestování, dovolené, výlety, seznamovat se světem lidí, kultury, umění)
- rozvíjet společenský a estetický vkus (pochvala, kritika)

6.5. Dítě a svět

- vytvářet pozitivní vztah a povědomí o okolním světě a jeho dění
- posilovat úctu a citlivost k přírodě a rozvíjet vnímání, empatii a odpovědnost za sebe i dění kolem sebe (ekologická náplň, hry)
- všimnout si přírody v nejbližším okolí a porovnávat s prostředím jinde (školky v přírodě, výlety, cestování)
- poznávání jiných kultur
- vliv člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím, globálními problémy celosvětového dosahu

Konkretizované očekávané výstupy - téma 6.

6.1. Dítě a jeho tělo

Fyzický rozvoj a pohybová koordinace

- *zachovávat správné držení těla, koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s hudbou*

Zdraví, bezpečí

- *mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem.....)*
- *znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek*

6.2. Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč: Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání

- *domluvit se slovy i gesty, improvizovat*

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
- znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit
- vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce
- Poznávací schopnosti: Pozornost, soustředěnost, paměť
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho
- Poznávací schopnosti: Tvořivost, vynalézavost, fantazie
- vyjádřit svou představivost a fantazii v konstruktivních, výtvarných činnostech
- využívat tvořivě přírodnin jiné materiály při pracovních a výtvarných činnostech
- Poznávací schopnosti: Rozlišování obrazných znaků a symbol, grafické vyjadřování
- odhadovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů (podobu, rozdíl, společné znaky)
- Poznávací schopnosti: Časoprostorová orientace
- chápat elementární časové pojmy (teď, dnes, ráno, večer, rok....)
- Poznávací schopnosti: Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace
- chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více- méně, stejně.....
- Poznávací schopnosti: Řešení problémů, učení
- přicházet s vlastními nápady
- Sebepojetí, city, vůle: Sebevědomí a sebeuplatnění
- rozhodovat o svých činnostech
- nebát se požádat o pomoc, radu
- Sebepojetí, city, vůle: Sebeovládání a přizpůsobivost
- hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem
- Sebepojetí, city, vůle: Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy
- ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

6.3. Dítě a ten druhý

Komunikace s dospělým

- navazovat kontakt s dospělým, překonat stud.

Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech

- spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem a kamarádem

Sociabilita

- nabídnout pomoc
- důvěřovat vlastním schopnostem, nebát se a věřit si

6.4. Dítě a společnost

Společenská pravidla a návyky

- dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat....)

Zařazení do třídy, do skupiny

- cítit se plnohodnotným členem skupiny, začlenit se do třídy a zařadit mezi své vrstevníky

Kultura, umění

- vnímat umělecké a kulturní podněty, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení

6.5. Dítě a svět

Poznatky, sociální informovanost

- zajímat se, co se v okolí děje, všimnout si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě, na ulicích, na cestách)

Vztah k životnímu prostředí

- být citlivý k přírodě a starat se o ni

Vzdělávací nabídka:

6.1.- *manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním*

- *činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí*
- *jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.*

- *hrajeme si na zahradě- tvoříme z písku, kamínků, listů a klacíků*

- *situace přispívající k osvojení poznatků o bezpečí a zdraví člověka, přispívající k osvojování návyků zdravého životního stylu (pitný režim, dostatek pohybu na čerstvém vzduchu, zdravé slunění)*

6.2. .- *komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv*

- *dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)*

- *estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)*

- *činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)*

- *hry nejružnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)*

- *aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)*

- *seznamujeme se s lesním prostředím, učíme se jak přírodu chránit)*

- *zpíváme, recitujeme, tančíme a tvoříme pro radost*

- *manipulace s materiály, surovinami*

- *příběhy, vyprávění, encyklopedie, práce s obrázky apod.*

6.3- *aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)*

- *společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému*

- *komunikace s dospělými v MŠ, vědět na koho se obrátit v nesnázích*

- *četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením*

6.4- *hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává*

- *receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének, hry na hudební nástroje)*

- *běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování*

6.5- *pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)*

- *smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí*

- *praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)*

- *skládání puzzle: mapy, lidé celého světa, zvířata v Africe, v severských zemích apod.*

- *práce s literárními texty, kladení otázek a hledání odpovědí, práce s encyklopediemi*

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Náš školní vzdělávací program vychází ve svých základních principech z respektování individuálních potřeb a možností dítěte, dává prostor pro vytváření individuálních vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP).

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné, při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami přizpůsobujeme tyto cíle tak, aby vyhovovaly v co největší možné míře dítěti, jeho potřebám i možnostem. Snahou učitelek je vytváření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Vzdělávání je třeba přizpůsobit tak, aby byly naplňovány **individuální potřeby dítěte**.

Zapojení dětí se SVP do běžné mateřské školy vyžaduje vytvoření podmínek, vhodného prostředí a tím usnadněný osobnostní a sociální rozvoj dítěte. Proto podporujeme vzdělávání dětí se SVP, kdy je to vzhledem k druhu a míře postižení či znevýhodnění dítěte možné a můžeme-li vytvořit a zajistit potřebné podmínky materiální, psychosociální, personální, odborné a další.

Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s rodiči, s příslušnými odborníky, speciálními pedagogy, dětským psychologem, lékaři.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se SVP je volba vhodných vzdělávacích metod a prostředků a především uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelek, asistentů pedagoga i ostatních zaměstnanců, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Je nezbytné, aby učitel postupoval vždy s vědomím, že takové dítě má jiné osobnostní předpoklady a je v obtížnější situaci: má menší zkušenosti a větší problémy s osamostatňováním, hůře se prosazuje, má méně rozvinutou schopnost autoregulace apod. Je proto velmi důležité, aby učitel ponechal dítěti při nezbytném usměrňování, zvýšeném dozoru a pomoci také dostatek samostatnosti a vlastního rozhodování a poskytoval mu tolik potřebnou pozitivní motivaci a oceňoval jeho snahu, chválil i ty nejmenší úspěchy a pokroky. Je nutné zajistit, aby děti se SVP byly od počátků vzdělávání přijímány stejně jako jiné děti a nedostávaly od okolí častěji než ostatní negativní zpětnou vazbu.

Podmínky pro vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajištěny, je-li

- zajištěno osvojování specifických dovedností, zaměřených na sebeobsluhu
- vzdělávací prostředí je klidné a pro dítě podnětné
- je zajištěna přítomnost asistenta pedagoga
- jsou využívány vhodné kompenzační pomůcky dle podpůrných opáření definovaných speciálním poradenským zařízením
- jsou zajištěny další podmínky podle druhu a stupně postižení dítěte
- je vypracován a realizován plán pedagogické podpory nebo individuální vzdělávací plán

Je žádoucí, aby učitelé vzdělávací nabídku v TVP přizpůsobovali aktuálním vzdělávacím příležitostem a situacím, aby ji upravovali s ohledem na výsledky vzdělávání dětí a vycházeli z individuálních potřeb a zájmů dětí.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

MŠ poskytuje dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání zřídí ředitelka mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Školní, třídní i individuální vzdělávací program, jeho obsah i podmínky, je otevřen podle potřeb a možností mimořádným schopnostem dětí a popřípadě doplňován nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností či mimořádného nadání dětí. Rozvoj a podpora mimořádných schopností dětí je zajišťována a organizována tak, aby nebyla jednostranná a neomezila pestrost vzdělávací nabídky.

K charakteristickým vlastnostem mimořádně nadaných dětí patří zvědavost a silná vnitřní motivace k činnosti, kterou si dítě samo zvolilo, touha po nezávislosti. Program se zaměřuje na rozvoj jednotlivých druhů nadání - na logické myšlení, práci s písmeny a slovy, prostorové vnímání, matematické schopnosti a kritické myšlení.

7. Evaluační systém

Evaluace je neustálý proces vyhodnocování podmínek vzdělávání a vzdělávacího procesu v mateřské škole. Školní vzdělávací program „Pojďte s námi do Pohádky“ je pravidelně podrobován rozboru a kontrolován s třídním vzdělávacím programem. Tato evaluace vede k zamyšlení pro zlepšení naší práce.

Oblasti autoevaluace	Kritéria autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časový harmonogram	Odpovědnost
Průběh vzdělávání	Mapování realizace ŠVP	pozorování evidence pozorovaných jevů záznamy o rozvoji dítěte rozbory rozhovory autoevaluace, evaluační záznam učitelky vzájemné konzultace a hospitace, hospitace ředitelky MŠ	průběžně	pedagogičtí pracovníci ředitelka školy
Řízení školy, personální práce, další vzdělávání pedagogických pracovníků	Komunikace mezi zaměstnanci školy, mezi vedením školy a zaměstnanci Informační systém Spolupráce zaměstnanců a vedení školy Řešení problémů, organizace života školy Zajišťování bezpečnosti: dětí, dospělých Využitelnost vědomostí a dovedností získaných v rámci DVPP ve škole Evaluace provozních zaměstnanců	pozorování rozhovory dotazníkové šetření rozbory porady (provozní, pedagogických pracovníků, pedagogické rady) autoevaluace účast na DVPP, předávání poznatků, informování kolegyně na ped.poradě dodržování norem, pracovní doby, vztah k dětem, spolupráce s učitelkami výroční zpráva	průběžně v období pedagogických rad průběžně průběžně průběžně, na provozních poradách	ředitelka školy pedagogičtí pracovníci ředitelka školy ředitelka školy

Podmínky ke vzdělávání	Prostorové a materiální podmínky Zajištění odpovídajících personálních podmínek Pozitivní klima školy	pozorování evidence pozorovaných jevů rozhovory (porady) dotazníky výroční zpráva	průběžně 1 x ročně	všichni zaměstnanci školy
Podpora školy, spolupráce rodiči	Vztah rodičů ke škole Naplněnost školy Spokojenost rodičů se školou Zapojení rodičů do činnosti školy Informovanost rodičů, spolupráce se zřizovatelem Řešení problémů Prezentace školy	rozhovor, dotazník zápis do MŠ schůzky s rodiči školní akce pro děti a rodiče Den otevřených dveří výroční zpráva výstavy, soutěže webové stránky školy, tříd	Průběžně 1 x ročně 2x ročně 4x ročně a dle plánu ve třídách před zápisem do MŠ 1x ročně průběžně	pedagogičtí pracovníci ředitelka školy pedagogičtí pracovníci ředitelka školy
Výsledky vzdělávání	Dosahování dílčích cílů Dosahování co nejkvalitnějších výsledků vzhledem k individuálním možnostem dětí Naplnění klíčových kompetencí	Pozorování, rozbory rozhovory vzájemné hospitace, konzultace hodnocení hospitace záznamy o rozvoji dítěte, práce dětí, portfolio dítěte porady, pedagogické rady	V období pedagogických rad 1 x ročně dle plánu průběžně dle plánu	pedagogičtí pracovníci ředitelka školy

